

Salmoak

JEAN DIHARCE «IRATZEDER»

Donibane Lohitzunen jaio zen 1920an. Beneditarra. Literatur genero guztiak landu ditu idazle eta itzultzaile oparo honek, bai poesia, bai prosa eta baita antzerkia ere. Herria eta Gure Herria aldizkarietan parte hartu zuen.

Bere itzulpen lanen artean *Salmoak* (1963) liburua da aipagarria. Latinetik euskaratuak, abesteko egokitu zituen, neurri ezberdinak eta errima erabiliaz.

Salmoak

JEAN DIHARCE "IRATZEDER"

17

Maite zaitut nik

Ant. 1:

Nere Jainkoa
Dut indarra:
Harekin noa
Ezin lerra.

Psalmodie:

1. Maite zaitut nik: / Zu baitan, Jauna / dut indarra,
Zuri esker dut / bethi garhaitzen / gaitz-oldarra.
2. Zu zaitut, Jauna, / itsas-harroka, / iheslurra,
Nere geriza / deusek ezin har, / ezin urra.
3. Hura dut lagun, / atherbe, murru, / ezkin-harri
Eta etsaien / kontrako indar / izigarri.
4. Deika nago ni / on baino hobe / den Jaun horri
Eta jausten zait / etsaietarik / salbagarri.
5. Hartua nintzen / heriotzeko / uhainetan:
Uholde gaitzek / banindaukaten / ikharetan.
6. Ifernuak nau / inguratua / gau-saretan,
Heriotzeak / bere aztapar / beltzen baitan.
7. Minen erditik / Jainkoa ganat / oihuz ari,
Indar guziez / dei egin diot / Jainkoari.
8. Eta zerutik / entzun daut entzun / oihu hori:
Dena beharri / egon zait, nitaz / urrikari.
.....
- (9). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (10). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

Psalmi

BIBLIA

17

IN FINEM PUERO DOMINI DAVID QUAE LOCUTUS
EST DOMINO VERBA CANTICI HUIUS IN DIE QUA
ERIPUIT EUM DOMINUS DE MANU OMNIUM
INIMICORUM EIUS ET DE MANU SAUL ET DIXIT

Diligam te Domine fortitudo mea

Dominus firmamentum meum et refugium meum
et liberator meus

Deus meus adiutor meus et sperabo in eum
protector meus et cornu salutis meae et susceptor meus

laudans invocabo Dominum et ab inimicis meis
salvus ero

circumdede runt me dolores mortis

et torrentes iniquitatis conturbaverunt me

dolores inferni circumdede runt me

praeoccupaverunt me laquei mortis

cum tribularer invocavi Dominum

et ad Deum meum clamavi

exaudivit de templo ÷ sancto: suo vocem meam

et clamor meus in conspectu eius introibit in aures eius

Inharrosiak

Ant. 1

Nere Jainkoa
Dut indarra:
Harekin noa
Ezin lerra.

Psalmodie:

9. Inharrosiak / izan dirade / lur mendiak,
Jainko Jaunaren / hasarre gaitzak / irauliak.
10. Igan zaizkio / sudurretik khe / lazgarriak,
Ahotik berritz / su-garrak eta / itzindiak.
11. Zeru zeruak / apaldu ditu / jauts nahian,
Jautsi da bera, / hedoi bat beltza / oin azpian.
12. Eta badagon / airez aireko / alki hartan
Hegaldatu da / aizeak dauzkan / hegaletan.
13. Gau-ilhunbez da / estali eta / dena jauntzi;
Hedoi nasaien / ur beltzak ditu / egon-toki.
14. Gar bat doako / munduko deusek / ezin geldi:
Unkiak oro / egiten ditu / su-itzindi.
15. Zeru-karraskaz / egin du Jaunak / ihurzuri,
Adi-araziz / bere mintzoa / munduari.
16. Suzko eztenak / igorri ditu, / zoin lazgarri,
Ximixtak bota / eta guziak / iheslari.
17. Nahasi ditu / urpetaraino / itsasoak,
Harrotu ditu / lur guziaren / azpikoak.
18. Zerutik oro / nahasi ditu / Jaun Goikoak,
Oro nahasi / haren kexuen / hats-orroak.
19. Jaunak eskua / zeru-gainetik / daut eskaini
Eta nindagon / ur gaitzetarik / hartu nau ni.
20. Nindaukan etsai / indartsuari / nau ebatsi,
Neri guziak / nituelarik / arrunt nausi.
21. Zorigaitzeko / eguna jauzi / zaitaneko,
Jaun Zerukoa / lurreratu da / ni zaintzeko.
22. Eman daut eman / osasun eta / bozkario:
Salbatu nau ni / baitu neretzat / amodio.
.....
- (23). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (24). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

et commota est et contremuit terra
et fundamenta montium conturbata sunt
et commota sunt quoniam iratus est eis
ascendit fumus in ira eius
et ignis a facie eius exarsit
carbones succensi sunt ab eo
inclinavit caelos et descendit
et caligo sub pedibus eius
et ascendit super cherubin et volavit
volavit super pinnas ventorum
et posuit tenebras latibulum suum
in circuitu eius tabernaculum eius
tenebrosa aqua in nubibus aeris
prae fulgore in conspectu eius nubes ~~æ~~eius:
transierunt
grando et carbones ignis
et intonuit de caelo Dominus
et Altissimus dedit vocem suam
~~æ~~grando et carbones ignis:
et misit sagittas et dissipavit eos
et fulgora multiplicavit et conturbavit eos
et apparuerunt fontes aquarum
et revelata sunt fundamenta orbis terrarum
ab increpatione tua Domine
ab inspiratione spiritus irae tuae
misit de summo et accepit me
adsumpsit me de aquis multis
eripiet me de inimicis meis fortissimis
et ab his qui oderunt me quoniam confirmati sunt
super me

Zuzen bainoa

Ant. 1:

Nere Jainkoa
Dut indarra:
Harekin noa
Ezin lerra.

Psalmodie:

23. Zuzen bainoa / Jaunak ordaina / eman neri,
Esku garbien /araberako / Jaunak sari,
24. Jarri naiz-eta / bethi Jaunaren / nahieri:
Ez naiz sekulan / Jaunaren ganik / urrun ari.
25. Haren manuak / badauzkat bethi / begietan:
Ez nabila ni / hek noiz nundik utz / detzazketan.
26. Bizi nitzaio / osoki garbi / aintzinean,
Gal-bideari / bethi dut bethi / kasu eman.
27. Eman dut sari, / hartu baitut nik / zuzen bide:
Gure Jaunari / esku garbiak / ezin gorde.
28. Adiskideak / bethi zaitu Zu / adiskide,
Fedez betheak / Zu zaitu ere / bethi alde.
29. Garbi denari / Zu bethi garbi, / bethi zuzen;
Maltzurrarekin / zoin segurretik / ari zaren.
30. Jende apala / duzu-eta Zuk / goraltzatzen;
Espantuz goiti dauden begiak / Zuk apaltzen.
31. Nere bizian / Zu zaitut, Jauna, / nik Argia,
Nere gau eta / bihotz-ilhunben / Iduzkia.
32. Aise dut hola / gaintitzen etsai / harresia:
Jainkoa lagun, / traben gainetik / zer jauzia!
33. Jainko-bidea / osoki garbi / eta zuzen:
Haren hitzetan / garbi ez denik / ezta sartzen.
34. Hari daudenak / makurrik gabe / joan ditezen,
Jainkoak berak / ditu gau-egun / begiratzen.
.....
- (35). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (36). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

Jaun zerukoaz

Ant. 1:

Nere Jainkoa
Dut indarra:
Harekin noa
Ezin lerra.

praevenerunt me in die afflictionis meae

et factus est Dominus protector meus

et eduxit me in latitudinem

salvum me faciet quoniam voluit me

†et: retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam

†et: secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi

quia custodivi vias Domini nec impie gessi a Deo meo

quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo sunt

et iustitias eius non reppuli a me

et ero immaculatus cum eo

et observabo ab iniquitate mea

et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam

et secundum puritatem manuum mearum

in conspectu oculorum eius

cum sancto sanctus eris

et cum viro innocente innocens eris

et cum electo electus eris

et cum perverso perverteris

quoniam tu populum humilem salvum facies

et oculos superbiorum humiliabis

quoniam tu inluminas lucernam meam Domine

Deus meus inluminas tenebras meas

quoniam in te iripiar a temptatione

et in Deo meo transgrediar murum

Deus meus impolluta via eius

eloquia Domini igne examinata

protector est omnium sperantium in eum

quoniam quis deus praeter Dominum

et quis deus praeter Deum nostrum

Deus qui praecingit me virtute

Psalmodie:

35. Jaun zerukoaz / bertzerik othe / nor da Jainko?
Gure Jainkoaz / bertze nor othe / gu zaintzeko?
36. Jaunak emanik / garhait-indarra / dut gerriko:
Etzait urhatsa / zuzen bidetik / baztertuko.
37. Egin nau harek / nola orkatza / zangoz arin
Eta egoitza / gain-gainetan daut / neri egin.
38. Moldatu bainau, / gudu egiten / dut nik jakin
Bai eskuekin, / bai eta suzko / eztenekin.
39. Zuk emanik dut / salbamenduko / erredola,
Zuk erakutsiz / dakit ibiltzen / nundik nola.
40. Zuk zabaldurik, / nere bidea / zoin zabala,
Nere zangoa / trabarik gabe / baitabila.
41. Nere etsaien / ondotik noa / hek hartzeko:
Ez naiz itzultzen, / xehakatuak / ez direno.
42. Hek ezin xuti / arte banago / heieri jo:
Erortzen zaizkit / eta badauzkat / zangopeko.
43. Gudarakoan / garhait-indarraz / nauzu jauntzi
Eta etsaiak / nere azpian / lurrerazi.
44. Zuk ni lagunduz, / denak ihesi / baitoazi:
Nolaz ditezke / ez bazine hor / hola izi?
45. Oihuka daude / eta nihor ez / lagun heldu;
Jaunari deika: / elkorrena / egiten du.
46. Aizeak nola / erhautsa ditut / porroskatu:
Nere zangoak / bideko lohi / egin ditu.
.....
- (47). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (48). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

Jalia nauzu

Ant. 1:

Nere Jainkoa
Dut indarra:
Harekin noa
Ezin lerra.

Psalmodie:

47. Jalia nauzu / nahasmendutik / zuk jalia,
Ainitz jendaien / jaun buru nauzu / ezarria.
48. Arrotz jendea / nere azpiko / zait jarria,
Entzun orduko / egiten baitu / nik nahia.

et posuit immaculatam viam meam
qui perfecit pedes meos tamquam cervorum
et super excelsa statuens me
qui doces manus meas in proelium
et posuisti arcum aereum brachia mea
et dedisti mihi protectionem salutis tuae
et dextera tua suscepit me
et disciplina tua correxit me in finem
et disciplina tua ipsa me docebit
dilatasti gressus meos subtus me
et non sunt infirmata vestigia mea
persequar inimicos meos et comprehendam illos
et non convertar donec deficiant
confringam illos nec poterunt stare
cadent subtus pedes meos
et praecinxisti me virtute ad bellum
subplantasti insurgentes in me subtus me
et inimicos meos dedisti mihi dorsum
et odientes me disperdisti
clamaverunt nec erat qui salvos faceret
ad Dominum nec exaudivit eos
et comminuum illos ut pulverem ante faciem venti
ut lutum platearum delebo eos
eripe me de contradictionibus populi
constitues me in caput gentium
populus quem non cognovi servivit mihi
in auditu auris oboedivit mihi
filii alieni mentiti sunt mihi
filii alieni inveterati sunt
et claudicaverunt a semitis suis

49. Arrotz herriek / denek lausengu, / denek agur,
Ez jakin aski / nere alderat / nolaz ukur.
50. Arrotz herriak / hor ditut ahul / eta uzkur:
Atera zaizkit / gerizetarik / nere beldur.
51. Gora Jainkoa! / Eskerrak Zuri / oi, Harroka!
Salbatu bainau, / Hari guziak / bil goreska.
52. Indar eman daut, / etsaiez nadin / ni mendeka,
Berak jendaiak / nere azpiko / deramazka.
53. Libratu nauzu, / etsai guzien / harrigarri
Eta jazarka / zabilzkitanen / jaun ezarri.
54. Hortako zaitut / goraipaturen / herriz herri,
Eginez kantu / zure gaitzeko / izen horri.
55. Erregeari / diozu bethi, / dei orduko,
Indar emaiten / etsai guzien / garhaitzeko.
56. Zure Kristori / ona bai ona / baizitzaio,
Dabidi eta / haren semeri / sekulako.
57. Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
58. Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

21

Nere Jainkoa, nere Jainkoa

Ant. 1

Nere Jainkoa,
Nun zaude nun?
Nitaz urrikal,
Othoi! entzun.

Psalmodie:

1. Nere Jainkoa, / nere Jainkoa, / nun zaude nun?
Zergatik othe / nere oihutik / egon urrun?
2. Nere Jainkoa, / egunaz nik dei, / Zuk ez entzun,
Gauaz nik oiuhu, / bainan Zuk deusik / nihoiz nihun.
3. Alta, Jainkoa, / Izraeldarrek / Zuri kantu;
Zuri baitzauden, / bai Zuri Aitak, / Zuk libratu.
4. Hek oiuhu eta / zure eskuak / zaindu ditu:
Zuri baitzauden, / ez dire segur / hek dolutu.
5. Ez naiz gehiago / gizonki, bainan / lur-zizari,
Jenden ahatge, / guzi-guzien / laidogarri.
6. Ikus orduko, / guziek neri / trufa, irri,
Ezpain muturrez / eta buruaz / keinuz ari:
7. «Jaunari zagon, / libra dezala: / bego Hari.
Khen dezala khen, / maite duenez / hor ageri».

21

IN FINEM PRO ADSUMPTIONE MATUTINA
PSALMUS DAVID

Deus Deus meus ÷ respice me: quare me dereliquisti
longe a salute mea verba delictorum meorum
Deus meus clamabo per diem et non exaudies
et nocte et non ad insipientiam mihi
tu autem in sancto habitas Laus Israhel
in te speraverunt patres nostri
speraverunt et liberasti eos
ad te clamaverunt et salvi facti sunt
in te speraverunt et non sunt confusi
ego autem sum vermis et non homo
obprobrium hominum et abiectio plebis
omnes videntes me deriserunt me
locuti sunt labiis moverunt caput
speravit in Domino eripiat eum
salvum faciat eum quoniam vult eum

8. Amaren ganik / zuk nauzu-eta / jalgarazi,
Haren bularraz / Zuk ni goxatu, / Zuk ni hazi.
9. Zure altzorat / dut nik sortzetik / egin jauzi;
Amaren ganik / jalgiz geroztik / nik Zu Nausi.
10. Ez egon urrun: / atsegabetan / naiz gaur bizi.
Ondoan egon, / denek bainaute / denek utzi.
.....
- (11). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (12). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

Zezen salbaiak

Ant. 1:

Nere Jainkoa,
Nun zaude nun?
Nitaz urrikal,
Othoi! entzun.

Psalmodie:

11. Zezen salbaiak / ni nolaz irets / badabilzka,
Basan-lurreko / abreak ditut / inguruka.
12. Agoa zabal / nitarik nahiz / egin bazka,
Egoki zaizkit / lehoinen pare / marrumaka.
13. Ura bezala / xirrixtan ari / dut odola,
Hezurak oro / zoin bere alde / doatzila.
14. Bihotza daukat / urtu ezkoa / den bezala:
Hertzeetarat / xorta-xortaka / badabila.
15. Hara zintzurra / harria bezein / gor dutala,
Mihia berritz / idor idorra / nola taula.
16. Zakur salbaiak / ni nolaz irets / badabilzka,
Gaizki egile / osteak dauzkat / inguruka.
17. Esku zangotan / egin dautate / zilo neri:
Hil-hobian den / hil-erhautserat / naiz erori.
18. Hezurak ditut / guziak oro / nik ageri;
Bozkariotan / neri behaka / zaizkit ari.
19. Jauntzi zathiak / hartu dauzkitet / beren sari,
Egina dute / soin-gainekoaz / «ea nori».
20. Nitarik, othoi, / ez egon, Jauna, / bethi urrun:
Nere laguntza / zatozkit laster / nere lagun.
21. Entzun bai entzun, / hil ezpatari / khien nezazun,
Nere bizia / zakur hortzari / har dezozun.
22. Entzun bai entzun, / lehoin ahotik / khien nezazun,
Naizen gaixo hau / bas-adarrari / har dezozun.
.....
- (23). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (24). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

quoniam tu es qui extraxisti me de ventre
spes mea ab uberibus matris meae
in te proiectus sum ex utero
de ventre matris meae
Deus meus es tu
ne discesseris a me
quoniam tribulatio proxima est
quoniam non est qui adiuvet
circumdedederunt me vituli multi
tauri pingues obsederunt me
aperuerunt super me os suum
sicut leo rapiens et rugiens
sicut aqua effusus sum
et dispersa sunt universa ossa mea
factum est cor meum tamquam cera liquescens in
medio ventris mei
aruit tamquam testa virtus mea
et lingua mea adhesit faucibus meis
et in limum mortis deduxisti me
quoniam circumdedederunt me canes multi
concilium malignantium obsedit me
foderunt manus meas et pedes meos
dinumeraverunt omnia ossa mea
ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me
diviserunt sibi vestimenta mea
et super vestem meam miserunt sortem
tu autem Domine ne elongaveris auxilium tuum
ad defensionem meam conspice
erue a framea animam meam
et de manu canis unicam meam
salva me ex ore leonis
et a cornibus unicornium humilitatem meam
narrabo nomen tuum fratribus meis
in media ecclesia laudabo te

Zure izena

Ant. 1:

Nere Jainkoa,
Nun zaude nun?
Nitaz urrikal,
Othoi! entzun.

Psalmodie:

23. Zure izena / aipatuko dut / anaieri,
Bil-egunean / emanez dener / zure berri.
24. «Jainkozaleek, / eskerrak eman / Jainkoari;
Izraelarre, / beldurrez-maitez / has kantari.
25. Ez dio Jaunak / ez uko egin / ez beltzuri
Behar gaitzean / ginabiltzanean / beharrari.
26. Begitartea / ez dauku ere / gorde guri:
Deitu orduko, / aditu gaitu / oihuz ari.
27. Zu zaitut, Jauna, / Zu bihotz-kantu / biltzarrean,
Jainkoa maite / duten gizonen / aintzinean.
28. Zu zaitut kantu, / hitzeman gauzen / eskaintzean.
Janen dute bai / behartsu jendek / ausarkian.
29. Jainkozaleek / orduan kantu / denek betan:
«Zuen bihotzak / bizi ditela / bai mendetan».
30. Mundu huntako / guziak dire / orhoituko
Eta guziak / Jainkoa ganat / itzuliko.
31. Herri guziak, / jende guziak / betan zaizko
Ahuspez eta / goresmen-kantuz / ethorriko.
32. Jauna da-eta / Jauna, zuzenez, / denen Jainko,
Herri guziak / behar baititu / bere peko.
33. Lurreko jaunek / izanen dute / Hura Jainko,
Lur-erhautserat / doatzinek Jaun / ezautuko.
34. Nere arima, / nere bizia / Hari dena;
Nere ondoko / jendea ere / Jaunarena,
35. Erranen baitu / gerokoeri / nor den Jauna,
Sortuko diren / jenderi «Hau du / hau egina».

30**Neretzat izan beso zabal**

Ant. I

Zure gizona,
Zurea dena,
Ez utz, Jauna.

1º Psalmodie par strophes:

1. Neretzat izan / beso zabal,
Jauna, bethikotz / ez nadin gal.
2. Libra nezazun / eman hegal,
Niganat laster, / othoi! apha!

qui timetis Dominum laudate eum
universum semen Iacob magnificate eum
timeat eum omne semen Israhel
quoniam non sprevit neque dispexit
deprecationem pauperis
nec avertit faciem suam a me
et cum clamarem ad eum exaudivit ÷me:
apud te laus mea in ecclesia magna
vota mea reddam in conspectu timentium eum
edent pauperes et saturabuntur
et laudabunt Dominum qui requirunt eum
vivent corda eorum in saeculum saeculi
reminiscentur et convertentur ad Dominum
universi fines terrae
et adorabunt in conspectu eius
universae familiae gentium
quoniam Dei est regnum
et ÷ ipse: dominabitur gentium
manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terrae
in conspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram
et anima mea illi vivet
et semen meum serviet ipsi
adnuntiabitur Domino generatio ventura
et adnuntiabunt iustitiam eius
populo qui nascetur quem fecit ÷ Dominus:

30

IN FINEM PSALMUS DAVID

In te Domine speravi non confundar in aeternum
in iustitia tua libera me
inclina ad me aurem tuam
adcelera ut eruas me
esto mihi in Deum protectorem

3. Izan zakizkit / ihes-harri,
Eta goi-hiri / salbagarri.
4. Zu zaitut harri, / Zu goi-hiri,
Zu bidez bide / aintzindari.
5. Bertzen saretik / salbu noa,
Nere zain duzu / Zuk besoa,
6. Zure eskutan / nago dena,
Salbatzen nauzu, / Jainko Jauna.
7. Hastio duzu / bai hastio
Nork zerbeit ezdeus / baitu Jainko.
8. Ni Jainkoari / nagokio,
Harek neretzat / amodio.
9. Goxatu duzu / nere mina,
Zuhauk arindu / nauzu, Jauna.
10. Ez nauzu egin / etsaiena,
Bainan bai aldiz / xut emana.

Urrikal, Jauna, indar eman

Ant. I:

Zure gizona,
Zurea dena,
Ez utz, Jauna.

11. Urrikal, Jauna, / indar eman:
Zenbat min eta / beldur dutan!
12. Nigarrak dauzkat / begietan,
Ariman eta / hezurretan.
13. Bizia baitaut / histen minak,
Nik urthez urthe / zer auhenak!
14. Indarrak ditut / arrunt joanak
Eta hezurak / elgar janak.
15. Etsai ditudan / guzieri
Bilakatu naiz / trufagarri.
16. Auzoko jendek / nitaz irri,
adiskideek / ni lazgarri.
17. Ohartzen bazait / norbeit neri,
Hura bidean / ihes ari.
18. Ahantzia naiz / hil iduri:
Puxka tzarretan / naiz erori.
19. Ainitzek dute / sistu egin:
Eta nik beldur, / nik bihotz-min.
20. Bilduak zaizkit / elgarrekin,
Ni nolaz garbi / nahiz jakin.
21. Jaunari dena / nagokio:
Jaunari diot: / «Nik Zu Jainko».

et in domum refugii ut salvum me facias
quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu
et propter nomen tuum deduces me et enutries me
educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi
quoniam tu es protector meus
in manus tuas commendabo spiritum meum
redemisti me Domine Deus veritatis
odisti observantes vanitates supervacue
ego autem in Domino speravi
exultabo et laetabor in misericordia tua
quoniam respexisti humilitatem meam
salvastis de necessitatibus animam meam
nec conclusisti me in manibus inimici
statuisti in loco spatioso pedes meos
miserere mei Domine quoniam tribulor
conturbatus est in ira oculus meus
anima mea et venter meus
quoniam defecit in dolore vita mea
et anni mei in gemitibus
infirmata est in paupertate virtus mea
et ossa mea conturbata sunt
super omnes inimicos meos factus sum obprobrium
et vicinis meis valde et timor notis meis
qui videbant me foras fugerunt a me
oblivioni datus sum tamquam mortuus a corde
factus sum tamquam vas perditum
quoniam audivi vituperationem multorum
commorantium in circuitu
in eo dum convenirent simul adversus me
accipere animam meam consiliati sunt

22. Banaukazu-ta / Zuk eskuko:
Etsaietarik / khien bethiko.
23. Begitarte on / egin, Jauna,
Zure zurea / bainaiz dena.
24. Erakuts neri / bihotz ona
Ez dadila gal / zure dena.
25. Gaizkileak bai / gal ditzazu:
Infernuetan / beude mutu.
26. Heien agoak / egin baitu
Maiz gezur eta / maiz espantu.
.....
- (27). Ospe Aitari, / Semeari
Bai Izpiritu / Sainduari.
- (28). Lehen bezala / orai ere
Hala dadila / bethiere!
- Ona da ona**
- Ant. 2:
- Guziek joa,
Kantuz noa: Zuri.
Jainkoa,
Da geroa.
27. Ona da ona / Jainko Jauna,
Jainkozalentzat / zoin den ona!
28. Dohakabentzat / ona Jauna,
Gizon guziek / dakitena.
29. Bihotz barnean / badauzkatzu:
Mundutik urrun, / ixilean.
30. Hegalen pean / badauzkatzu:
Gaizkitik ihes, / zer bakean!
31. Jaunari denek / esker eman,
Neretzat baita / ona izan,
32. Bethiko bihotz / zabalean
Deusek ezin har / hiri hartan.
33. Erran dut erran, / bihotz ilhun:
«Zure begitik / ni zoin urrun!»
34. Alta! Zuk nauzu / bethi entzun,
Noiz eta deika / nindagozun.
35. Jainkozaleek, / maita Jauna:
Zaintzen du Jaunak / fededuna.
36. Aldiz nasaiki / zer ordaina
Espantueri / den emana!
37. Altxa burua, / pitz kantari,
Bazaudeztenak / Jainkoari.
.....
- (38). Ospe Aitari, / Semeari,
Bai Izpiritu / Sainduari!
- ego autem in te speravi Domine
dixi Deus meus es tu
in manibus tuis sortes meae
eripe me de manu inimicorum meorum
et a persequentibus me
inlustra faciem tuam super servum tuum
salvum me fac in misericordia tua
Domine ne confundar quoniam invocavi te
erubescant impii et deducantur in infernum
muta fiant labia dolosa
quae loquuntur adversus iustum iniquitatem
in superbia et in abusione
quam magna multitudo dulcedinis tuae ÷ Domine:
quam abscondisti timentibus te
perfecisti eis qui sperant in te
in conspectu filiorum hominum
abscondes eos in abdito faciei tuae
a conturbatione hominum
proteges eos in tabernaculo a contradictione
linguarum
benedictus Dominus quoniam mirificavit
misericordiam suam mihi in civitate munita
ego autem dixi in excessu mentis meae
proiectus sum a facie oculorum tuorum
ideo exaudisti vocem orationis meae
dum clamarem ad te
diligite Dominum omnes sancti eius
÷ quoniam: veritates requirit Dominus
et retribuit abundanter facientibus superbiam
viriliter agite et confortetur cor vestrum
omnes qui speratis in Domino

36

Gaixtoeri so

Ant.:

Gizona egun
Dena ontasun
Eta bihar nun?

Psalmodie:

1. Gaixtoeri so / ez du balio / kexa zaiten
Ez eta, othoi! / gezurtzaleen / has bekaizten.
2. Hek oro dire / nola belarra / laster histen,
Nola pentzea / egun lorezen, / bihar joaten.
3. Egon osoki / Jaunari eta / ongi egin
Zure lurrean / zauden zu bake / osorekin.
4. Jauna bekizu / bai argi eta / bai atsegin,
Zure bihotzak / amestu hura / gerta dadin.
5. Zure geroa / eman Jaunaren / eskuetan,
Egon Jaunari, / guziak Harek / derabilzkan.
6. Zure zuzena / ezarriko du / agerian,
Zure dretxoia / eguerdi argi / zabalean.
.....
- (7). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (8). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

Egon jaunari

Ant.:

Gizona egun
Dena ontasun
Eta bihar nun?

Psalmodie:

7. Egon Jaunari, / etzaitela ba / kexuz mintza,
Gaixtoa baita / jaun handi eta / dena gauza.
8. Ez kexa ere / baitago bethi / pentsaketa
Jende xumeak / erhautseraino / nolaz bota.
9. Etzaitela zu / hasarre ala / sutan eman:
Ez othoi kexa / etzaiten zuhau / sar gaizkitan.
10. Gaizkizaleak / hilen dire bai / azkenean:
Jainkozaleak / izanen dire / jaun lurrean.
11. Apur bat eta... / gizon gaixtoa / nun egoki?
Bai hor zen eta / neholaz nihun / ezin aurki.

36

IPSI DAVID

Noli aemulari in malignantibus
neque zelaveris facientes iniquitatem
quoniam tamquam faenum velociter arescent
et quemadmodum holera herbarum cito decident
spera in Domino et fac bonitatem
et inhabita terram et pasceris in divitiis eius
delectare in Domino et dabit tibi petitiones cordis tui
revela Domino viam tuam
et spera in eum et ipse faciet
et educet quasi lumen iustitiam tuam
et iudicium tuum tamquam meridiem
subditus esto Domino et ora eum
noli aemulari in eo qui prosperatur in via sua
in homine faciente iniustitias
desine ab ira et derelinque furorem
noli aemulari ut maligneris
quoniam qui malignantur exterminabuntur
sustinentes autem Dominum ipsi hereditabunt terram
et adhuc pusillum et non erit peccator
et quaeres locum eius et non invenies
mansueti autem hereditabunt terram
et delectabuntur in multitudine pacis
observabit peccator iustum
et stridebit super eum dentibus suis
Dominus autem inridebit eum

12. Gizon apalak / izanen dire / jaun lurtean,
Neurrigabeko / bake nasaian / gozatzean.	quia prospicit quoniam veniet dies
13. Gaixtoa dabil / zer gaizki egin / zuzenari:
Hortz-karraskan da / zuzen denaren / herraz ari.	eius
gladium evaginaverunt peccatores
14. Jaun zerukoak / gainetik badu / hartaz irri,
Ikusten baitu / haren eguna / dela sarri.	intenderunt arcum suum
15. Hedatzen dute / gizon gaixtoek / arranbela,
Hartzen ezpata / zuzenak nahiz / jo ta zila.	ut decipiant pauperem et inopem
16. Hiltzailen hilka / ezpata sarri / jo dabila,
Arranbel gaitzak / hara kraskatzen / zaizkotela.
.....	ut trucidet rectos corde
gladius eorum intret in corda ipsorum et arcus
ipsorum confringatur
(17). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.	melius est modicum iusto super divitias
peccatorum multas
(18). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!	quoniam brachia peccatorum conterentur
confirmat autem iustos Dominus
novit Dominus dies immaculatum
et hereditas eorum in aeternum erit
non confundentur in tempore malo
et in diebus famis saturabuntur
quia peccatores peribunt
inimici vero Domini mox honorificati fuerint et exaltati
deficientes quemadmodum fumus defecerunt
mutuabitur peccator et non solvet
iustus autem miseretur et tribuet
quia benedicentes ei hereditabunt terram
maledicentes autem ei disperibunt
apud Dominum gressus hominis dirigentur
et viam eius volet
cum ceciderit non conlidetur
quia Dominus subponit manum suam
iunior fui et senii et non vidi iustum derelictum

On izan eta

Ant.:

Gizona egun
Dena ontasun
Eta bihar nun?

Psalmodie:

17. On izan eta / ontasun guti / hobeago
Tzar baino eta / ontasun ainitz, / diru frango.	quia peccatores peribunt
18. Tzarren besoak / Jaunak baititu / kraskatuko,
On eta zuzen / direnak aldiz / lagunduko.	inimici vero Domini mox honorificati fuerint et exaltati
19. Jainkoak ditu / gizon apalak / adiskide:
Heiek badute / semeen seme / mendez-mende.	deficientes quemadmodum fumus defecerunt
20. Egun beltzetan / hek ez dire hits / ez ahatge,
Gosetez ere / heiek badute / zertaz ase.	mutuabitur peccator et non solvet
21. Gizon gaixtoak / guziak aldiz / hilen dire;
Jainko Jaunaren / etsaiak hilen / berez bere.	iustus autem miseretur et tribuet
22. Histuko dire / pentzetan dauden / loren pare;
Ohart-gabeak / khea bezala / joanen dire.	quia benedicentes ei hereditabunt terram
23. Gaixtoa bil-bil: / eztu itzultzen / hak sekulan;
Zuzena berritz, / urrikaldurik, / eman-eman.	maledicentes autem ei disperibunt
24. Zuzen denari / zuzen zaizkonak / jaun Lurtean;
Gaixto zaizkonak / oro sartuko / erhautspear.
.....	apud Dominum gressus hominis dirigentur
et viam eius volet
(25). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.	cum ceciderit non conlidetur
(26). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!	quia Dominus subponit manum suam
iunior fui et senii et non vidi iustum derelictum

Gizon urhatsa

Ant.:

Gizona egun
Dena ontasun
Eta bihar nun?

Psalmodie:

25. Gizon urhatsa / Jaun Zerukoak / derabila,
Hara bidean / hari gogotik / so zaiola.
26. Erortzen bada, / ezta egoiten / barnez hila,
Haren eskuak / Jaun Zerukoa / du makila.
27. Izan naiz gazte, / orai kaskoa / dut xuria:
Gizon zuzena / ez dut ikusi / ahantzia.
28. Haren seme bat / nik ez dut eske / ikusia:
On izan baita, / Jaunak semeri / zer ongial!
29. Gaizkitik urrunt / eta zuzenki / bizi zaite,
Dohatsu zauden / bethi ta bethi / urthez-urthe.
30. Zuzentasuna / du gain-gainetik / Jaunak maite:
Ezta galduko / nor baitu Jaunak / adiskide.
31. On ez direnak / oro sartuko / erhautspean,
Gizon gaixtoak / sekulakoak / ezin izan.
32. Gizon zuzenak / izanen dire / jaun Lurrean,
Bethi ta bethi / hartan daudezke / lorietan.
-
- (33). Ospe Aitari, / gizon egin den / Semeari,
Elizan ari / den Izpiritu / Sainduari.
- (34). Lehen bezala / Heieri ospe / orai ere:
Hala dadila / menderen mende / bethiere!

On zuzenaren

Ant.:

Gizona egun
Dena ontasun
Eta bihar nun?

Psalmodie:

33. On zuzenaren / ahoak dio / zuhur dena;
Haren mihiak / erran elhea / zoin zuzena!
34. Jainko legea / bihotz barnean / dauka barna;
Haren urhatsa / makur biderat / ezin joana.
35. Gaixtoa dago / zuzenari so / dena begi
Eta noiz nola / beharko duen / hilarazi.
36. Beharrik eztu / haren eskuan / Jaunak utzi:
Ezta galduko, / eginik ere / bertzek auzi.
37. Egon Jaunari, / bai ibil Haren / erranean,
Gizon gaixtoen / aztaparretik / libra zaitzan.

nec semen eius quaerens panes
tota die miseretur et commodat
et semen illius in benedictione erit
declina a malo et fac bonum
et inhabita in saeculum saeculi
quia Dominus amat iudicium
et non derelinquet sanctos suos
in aeternum conservabuntur
iniusti punientur
et semen impiorum peribit
iusti autem hereditabunt terram
et inhabitabunt in saeculum ÷ saeculi: super eam
os iusti meditabitur sapientiam
et lingua eius loquetur iudicium
lex Dei eius in corde ipsius
et non subplantabuntur gressus eius
considerat peccator iustum
et quaerit mortificare eum
Dominus autem non derelinquet eum in manus eius
nec damnabit eum cum iudicabitur illi
expecta Dominum et custodi viam eius
et exaltabit te ut hereditate capias terram
cum perierint peccatores videbis
vidi impium superexaltatum
et elevatum sicut cedros Libani
et transivi et ecce non erat
et quaesivi eum et non est inventus locus eius
custodi innocentiam et vide aequitatem

38. Hartuko zaitu / eta emanen / jaun lurrean,
Ikus ditzazun / gaixtoak sartzen / erhautspean. quoniam sunt reliquiae homine pacifico
39. Ikusi nuen / tzarra jaun handi, / jaun zabala,
Nola zedroa / ostotsu eta / xut zagola. iniusti autem disperibunt simul
40. Berritz igan naiz / eta horra hor / deus etzela:
Ezin atxeman / ez hura eta / ez itzala. reliquiae impiorum peribunt
41. Onari beha / eta so egon / zuzenari:
Bake-gizonak / zer zoriona / duen sari! salutem autem iustorum a Domino
42. Gizon makurak / akabo dire / denak sarri:
Ez duke tzarren / zorion gaitzaz / nihork berri. et protector eorum in tempore tribulationis
43. Jainkoa ganik / gizon zuzenek / salbamendu,
Oren beltzetan / Jainkoa dute / ihes-leku. et adiuuabit eos Dominus et liberabit eos
44. Jaun Zerukoak / laguntzen ditu, / zaintzen ditu,
Hari baitauzi / dena dei eta / dena kantu. et eruet eos a peccatoribus
- et salvabit eos quia speraverunt in eo

68

Salba nezazu

Ant. I:

1. Salba nezazu, Othoi! Jauna,
Sartu baitzaizkit Urak barna.

Psalmodie:

2. Lohi leizerat / ithoz noa,
Nun ezar othe / nun zangoa?
3. Buruz gaindi dut / itsasoa,
Zorigaitz urek / naiz ithoa.
4. Zuri zer deia, / zer oihoa!
Ezindua naiz, / erlastua.
5. Histu zait histu / behakoa,
Noiz jaitsiko den / noiz Jainkoa.
6. Etsai gehiago / ilhe baino...
Urririk naute / ni hastio.
7. Hezurak baino / idorrigo,
Nahi naute ni / tzarkeriz jo.
8. Nik ebatsia / ez dutana
Zergatik eta / nolaz turna?
9. Zuk badakizu, / Jauna, dena:
Ba othe dudana / nik hobena.
10. Nere-gatik gal / ez ditela
Bazauzkatena / Jaun bezala.
11. Nere-gatik hits / ez ditela
Badabiltzanak / zure bila.
.....
- (12). Ospe Aitari, / Semeari,
Bai Izpiritu / Sainduari.

68

IN FINEM PRO HIS QUI COMMUTABUNTUR DAVID

Saluum me fac Deus quoniam intraverunt aquae
usque ad animam meam

infixus sum in limum profundi et non est substantia
veni in altitudines maris et tempestas demersit me

laboravi clamans raucae factae sunt fauces meae
defecerunt oculi mei dum spero in Deum meum

multiplicati sunt super capillos capitis mei
qui oderunt me gratis

confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei
iniuste

quae non rapui tunc exsolvebam
Deus tu scis insipientiam meam

et delicta mea a te non sunt abscondita
non erubescant in me qui expectant te Domine
Domine virtutum

non confundantur super me qui quaerunt te Deus Israel
quoniam propter te sustinui obprobrium

operuit confusio faciem meam
extraneus factus sum fratribus meis

- (13). Lehen bezala / orai ere
Hala dadila / bethiere!

Zure-gatik naiz aseá minez

Ant. 2:

Zure gizona,
Zurea dena,
Ez utz, Jauna.

Psalmodie:

12. Zure-gatik naiz / aseá minez / eta laidoz,
Ahalgez nabil, / begitarteá / noiz nun ehortz.
.....
- (13). Arrotz naukate / nere anaiek, / orai arrotz,
Nere amaren / semeak daude / neretzat hotz.
- (14). Zure etxeko / minez eta suz / noalakotz,
Ondatua naiz / zure etsaien / etsai laidoz.
15. Min minez barur, / ez dut hartu nik / deus hazkurri,
Etsaiek neri / nasaiki laido / eta irri.
16. Dolu jauntzia / nere soinean / dut ezarri,
Bilakatu naiz / guzi guzien / trufagarri.
17. Nitaz kalakan / hiri athetan / dire jarri,
Arno edalek / egin dautate / pertsu berri...
18. (Nere othoizta / badoakizu / zeruraino:
Nere Jainkoa, / entzun nezazu / ordu deno.
19. Baduzu eta / neurrigabeko / amodio,
Zure laguntza / zureari zain / dagokio.)
20. Lohi barnetik / khien nezazu ba, / ez nadin gal;
Hastio nauten / heieri utziz, / ez, othoi!, sal.
21. Uren artetik / athera nadin, / eman hegál,
Uhain tirainek / ez nezaten ni / arrunt estal.
22. Ez nezatela / zilo ezpainek irets ahal,
Ez-eta leizek / sekulakotz har, / aho zabal.
23. Bai entzun, Jauna, / Zu bihotz zabal / hoin gozoa!
Zuk beha neri, / urrikalpenen / itsasoa!
24. Begitarteá / ez gorde neri, / oi Jainkoa!
Entzun ba laster, / aspaldi-eta / minez noa.
25. Nere arima / zaintzeko, heda / Zuk besoa,
Eman etsaien / aztaparretik / jauztekoa.
26. Zure begiak / nik jasan minen / berri daki:
Min egiletan / Zuk ikus gabe / nor ibilki?
27. Minak bihotza / erhausteraino / baitaut unki,
Ahalge-pean / porroskatua / naiz itsuki.
28. Adiskiderik / noiz nor eta nun / ez izaki,
Goxatzailerik / nihun ez nehor / ezin aurki.

et peregrinus filiis matris meae
quoniam zelus domus tuae comedit me
et obprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me
et operui in ieiunio animam meam
et factum est in obprobrium mihi
et posui vestimentum meum cilicium
et factus sum illis in parabolam
adversum me exercebantur qui sedebant in porta
et in me psallebant qui bibebant vinum
ego vero orationem meam ad te Domine
tempus beneplaciti Deus
in multitudine misericordiae tuae
exaudi me in veritate salutis tuae
eripe me de luto ut non infigar
liberer ab his qui oderunt me
et de profundis aquarum
non me demergat tempestas aquae
neque absorbeat me profundum
neque urgeat super me puteus os suum
exaudi me Domine quoniam benigna est misericordia tua
secundum multitudinem miserationum tuarum
respice me
et ne avertas faciem tuam a puero tuo
quoniam tribulor velociter exaudi me
intende animae meae et libera eam
propter inimicos meos eripe me
tu scis inproperium meum
et confusionem et reverentiam meam
in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me
inproperium expectavit cor meum et miseriam
et sustinui qui simul contristaretur et non fuit
et qui consolaretur et non inveni
et dederunt in escam meam fel

Neri jaterat eman dutena

Ant. 2:

Zure gizona,
Zurea dena,
Ez utz, Jauna

29. Neri jaterat / eman dutena / zer pozoina!
Egarri nintzen: / heien eskutik / nik ozpina.
30. Gaitz bekiote / mahain gaineko / jan-edana
Eta galgarri / eskutan duten / ontasuna.
31. Sar bekiote, / begietan sar / gau beltzena.
Beude indarra / errainetarik / arrunt joana.
32. Heien gainerat / karraskan ixur / hasarrea:
Duten guzia / izan dadila / Zuk errea.
33. Heien egoitza / bego bethikotz / deus gabea:
Ez dagola hor / ez aberea / ez jendea.
34. Gozo baitzuten / Zuk xehatua / xehatzea,
Akulatzea / Zuk neri eman / oinhazea.
35. Heien gainerat / bota Zuk hoben / eta hoben,
Zu zauden zuzen / hartarat igan / ezin ditin.
36. Bizi direnen / liburuari / hek oro khen,
Hek zuzenekin / ez ditin nehoiz / konda zuzen.

Hemen nauzu ni

Ant. 2:

Zure gizona,
Zurea dena,
Ez utz, Jauna

37. Hemen nauzu ni: / ez deus naiz eta / dena zauri:
Zure laguntza, / othoi! Jainkoa, / eman neri.
38. Aipatuko dut / Jainko izena, / kantuz ari,
Esker beroak / emanen ditut / Jainkoari.
39. Zezen eskaintzak / baino gehiago / dauka hori;
Ergirik Hari / nihundik ez hain / laketgarri.
40. Behazue ba, / bihotz aphaltak, / bozkaria!
Jaunaren bila / dabilentzat / zer loria!
41. Dohakabeen / alde du Jaunak / beharria,
Preso daudenen / oihua eztu / ahantzia.
42. Zeru-lurretan, / aipa zoin den on, / zoin handia:
Jauz, itsasoa / eta munduan / den guzia.
43. Ethorriko da / Jauna, Zion-en / salbagarri:
Behar dauzkigu / Judan hiriak / xut ezarri.
44. Horrat jendea / behar duzu bai / erakarri:
Zion-en nausi, / emanen dute / kantu berri.
45. Hor Zuri esker, / zure gizonen / haurrak sarri,
Hor behar dire / Jainkozaleak / berritz jarri.

et in siti mea potaverunt me aceto
fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum
et in retributiones et in scandalum
obscurantur oculi eorum ne videant
et dorsum eorum semper incurva
effunde super eos iram tuam
et furor irae tuae comprehendet eos
fiat habitatio eorum deserta
et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet
quoniam quem tu percussisti persecuti sunt
et super dolorem vulnerum meorum addiderunt
adpone iniquitatem super iniquitatem eorum
et non intrent in iustitia tua
deleantur de libro viventium
et cum iustis non scribantur
ego sum pauper et dolens
salus tua Deus suscepit me
laudabo nomen Dei cum cantico
magnificabo eum in laude
et placebit deo super vitulum novellum
cornua producentem et ungulas
videant pauperes et laetentur
quaerite Deum et vivet anima vestra
quoniam exaudivit pauperes Dominus
et vinctos suos non despexit
laudent illum caeli et terra
mare et omnia reptilia in eis
quoniam Deus salvam faciet Sion
et aedificabuntur civitates Iudaeae
et inhabitabunt ibi et hereditate adquirent eam
et semen servorum eius possidebunt eam
et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea